

*Merke: Avskrivninger reduserer overskuddet, og derfor reduserer avskrivninger skatte-
kostnadene \Rightarrow vi får en besparelse*

Vedlegg til eksamen i BED3 Investering og finans

Fremtidsverdi av ett beløp

$$CF_0 \cdot (1+k)^T$$

Nåverdi av ett beløp

$$CF_T / (1+k)^T$$

Annuitet

$$CF \cdot \frac{(1+k)^T - 1}{k \cdot (1+k)^T} = CF \cdot \frac{1 - \left(\frac{1}{1+k}\right)^T}{k} = CF \cdot A_{k,T}$$

Med T uendelig: $\frac{CF}{k}$

Fordeling av et beløp til annuitet

$$CF_0 \cdot \frac{k \cdot (1+k)^T}{(1+k)^T - 1} = CF_0 \cdot \frac{k}{1 - \left(\frac{1}{1+k}\right)^T} = CF_0 \cdot A_{k,T}^{-1}$$

Vekstrekke

$$CF_1 \cdot \frac{1 - \left(\frac{1+g}{1+k}\right)^T}{k - g} \quad (g \neq k)$$

Med T uendelig: $\frac{CF_1}{k - g} \quad (g < k)$

Netto nåverdi

$$NPV = -I_0 + \sum_{t=1}^T \frac{CF_t}{(1+k)^t}$$

Internrente

$$0 = -I_0 + \sum_{t=1}^T \frac{CF_t}{(1+y)^t}$$

Annuitetsmetoden

$$CF - I_0 \cdot A_{k,T}^{-1} = NPV \cdot A_{k,T}^{-1}$$

Nåverdi-indeks

$$PVI = \frac{NPV}{I_0}$$

Effektiv skattesats

$$s_{\text{Eff}} = \frac{y - y^s}{y}$$

Saldoavskrivningsbeløp

$$AV_t = I_0 \cdot (1-a)^{t-1} \cdot a$$

Bokført restverdi

$$B_t = I_0 \cdot (1-a)^t$$

Skattefordel av avskrivninger

$$PV = s \cdot \frac{I_0 \cdot a}{k^s + a} = s \cdot \frac{AV_1}{k^s + a}$$

Utrangering

$$\frac{S_T}{(1+k^s)^T} - s \cdot \frac{(S_T - B_T) \cdot a}{(1+k^s)^T \cdot (k^s + a)}$$

*Nåverdi av skatte-
lette fra
restende
avskrivninger*

*Denne går
inn i det siste
leddet når jeg setter
opp kontantstrømmen*

Leasing: Leietaker

- mister utrangingsverdi
- sparer inv. utgift
- slipper skatt på leiebeløp
- mister skattefordel avskrivn.

Leasing: Utleier

- må betale inv. utg. men får utrangingsverdi
- må skatte av leiebeløp
- får skattefordel av avskrivning

*Hvis $S_T < B_T$ blir dette
leddet positivt! (Salgstap)*

Fra nominelt til reelt $k_R = \frac{k_N - i}{1 + i}$

Fra reelt til nominelt $k_N = k_R \cdot (1 + i) + i$

Fra nominell lånerente før skatt til reell lånerente etter skatt $y_R^s = \frac{y_N \cdot (1 - s) - i}{1 + i}$

WACC: Vektstangsformel $k_T = \frac{E}{E + G} \cdot k_E + \frac{G}{E + G} \cdot k_G$ $k_E = k_T + (k_T - k_G) \cdot \frac{G}{E}$

Payback ved annuiteter Uten renter: $PB = \frac{I_0}{CF}$ Med renter: $0 = -I_0 + CF \cdot A_{k, PB}$

Fra delperioderente til effektiv rente: $p = (1 + q)^m - 1$
 Fra effektiv rente til delperioderente: $q = (1 + p)^{1/m} - 1$ } $m = \text{antall delperioder i 1 år}$

Fra forskuddsrente til etterskuddsrente: $q_e = \frac{q_f}{1 - q_f}$

Fra etterskuddsrente til forskuddsrente: $q_f = \frac{q_e}{1 + q_e}$

Forventet avkastning enkeltaktivum $E(r_i) = \sum_{j=1}^n r_j \cdot p_j$

Varians enkeltaktivum $\sigma_i^2 = \sum_{j=1}^n [r_j - E(r_i)]^2 \cdot p_j$

Standardavvik $\sigma_i = \sqrt{\sigma_i^2}$

Forventet avkastning portefølje to aktiva $E(r_p) = w_1 \cdot E(r_1) + (1 - w_1) \cdot E(r_2)$

Varians portefølje to aktiva $\sigma_p^2 = w_1^2 \cdot \sigma_1^2 + (1 - w_1)^2 \cdot \sigma_2^2 + 2 \cdot w_1 \cdot (1 - w_1) \cdot \sigma_{12}$

Kovarians mellom to aktiva $\sigma_{12} = \rho_{12} \cdot \sigma_1 \cdot \sigma_2$

Kovarians mellom to aktiva $\sigma_{12} = \sum_{j=1}^n \{[r_{1j} - E(r_1)] \cdot [r_{2j} - E(r_2)]\} \cdot p_j$

Andel i minimumvariansportefølje to aktiva $w_1^* = \frac{\sigma_2^2 - \sigma_{12}}{\sigma_1^2 + \sigma_2^2 - 2\sigma_{12}}$

Forventet avkastning portefølje N aktiva $E(r_p) = \sum_{i=1}^N w_i \cdot E(r_i)$

Varians portefølje N aktiva $\sum_{i=1}^N \sum_{j=1}^N w_i \cdot w_j \cdot \sigma_{ij}$

Kapitalmarkedslinjen $E(r_p) = r_f + \frac{E(r_M) - r_f}{\sigma_M} \cdot \sigma_p$

Merk: Kun mulig med risikoreduksjon hvis: $\rho_{12} < \frac{\sigma_1}{\sigma_2}$

Kapitalverdimodellen

$$E(r_i) = r_f + [E(r_M) - r_f] \cdot \beta_i$$

Kapitalverdimodellen (skattejustert) $E(r_i) = r_f \cdot (1-s) + [E(r_M) - r_f \cdot (1-s)] \cdot \beta_i$

Beta

$$\beta_i = \frac{\sigma_{iM}}{\sigma_M^2} = \rho_{iM} \cdot \frac{\sigma_i}{\sigma_M} \rightarrow \text{Tallning 2: Korrelasjonskoeffisient}$$

Alfa

$$\alpha_i = E(r_i) - \{r_f + [E(r_M) - r_f] \cdot \beta_i\} \rightarrow \text{Forskjell mellom investors forventede avkastning } E(r_i) \text{ og forventet avkastning i henhold til CAPM.}$$

Varsiansdekomponering

$$\sigma_i^2 = \beta_i^2 \cdot \sigma_M^2 + \sigma_{\epsilon_i}^2$$

Dividendemodellen

$$P_0 = \sum_{t=1}^T \frac{DIV_t}{(1+k_E)^t} + \frac{P_T}{(1+k_E)^T}$$

$$\text{Merk: } DIV_1 = d \cdot EPS_1$$

Dividendemodellen (nullvekst)

$$P_0 = \frac{DIV_1}{k_E}$$

Dividendemodellen (evig, konstant vekst)

$$P_0 = \frac{DIV_1}{k_E - g}$$

$g =$ konstant vekst

★ Vekst

$$g = R_E \cdot b$$

$b =$ tilbakeholdt andel av fortjensten

Pris/Fortjeneste-modellen

$$P/E \equiv P_0 / EPS_1 = \frac{d}{k_E - g}$$

$d =$ andelen av EPS som utdeles i dividende

Vekstmuligheter

$$P_0 = \frac{EPS_1}{k_E} + PVGO$$

$$\text{Merk: } d + b = 1$$

Vektstangsformelen - rentabilitet EK

$$R_E = R_T + (R_T - k_G) \cdot \frac{G}{E}$$

Vektstangsformelen - risiko EK

$$\sigma(R_E) = (1 + \frac{G}{E}) \cdot \sigma(R_T)$$

WACC : Vektstangsformelen - etter skatt

$$k_T^s = \frac{E}{E+G} \cdot k_E + \frac{G}{E+G} \cdot k_G \cdot (1-s)$$

Beta totalkapital

$$\beta_T = \frac{E}{E+G} \cdot \beta_E + \frac{G}{E+G} \cdot \beta_G$$

Beta egenkapital (gitt $\beta_G = 0$)

$$\beta_E = \frac{E+G}{E} \cdot \beta_T$$

Årlig skattefordel ved gjeld pr. krone

$$(1-s_K) - (1-s_B) \cdot (1-s_{Ed})$$

Årlig skattefordel ved dividende pr. krone

$$(1-s_B) \cdot (s_{EG} - s_{Ed})$$

$$k_T = r_f + [(E(r_M) - r_f) \cdot \beta_T]$$

$$k_E = r_f + [(E(r_M) - r_f) \cdot \beta_E]$$

$s_K =$ kreditor skattesats
 $s_B =$ selskaps skattesats
 $s_{Ed} =$ eierskatt dividende

Obligasjonspris

$$P_0 = \sum_{t=1}^T \frac{c}{(1+y)^t} + \frac{100}{(1+y)^T}$$

$T =$ gjenværende løpetid
 $y =$ effektiv rente
 $c =$ kupongrente

$$P_0 = \frac{c}{y} \cdot \left[1 - \frac{1}{(1+y)^T}\right] + \frac{100}{(1+y)^T} = c \cdot A_{y,T} + \frac{100}{(1+y)^T} \quad (\text{Helt antall år til forfall})$$

★ Vekstraten g avhenger av andel tilbakeholdt overskudd (b) og rentabiliteten på tilbakeholdt overskudd (R_E).

$d = \text{antall dager til forfall}$

Sertifikatpris

$$P_0 = \frac{P_1}{1 + r \cdot \frac{d}{365}}$$

$$P_0 = \frac{P_1}{(1 + y)^{\frac{d}{365}}}$$

$r = \text{enhet årsrente}$
 $y = \text{effektiv årsrente}$

Terminrente mellom $t-1$ og t

Forwardrente

$$f_{t-1,t} = \frac{(1 + r_t)^t}{(1 + r_{t-1})^{t-1}} - 1$$

$f_{t-1,t} = \text{forwardrente}$
 $r_t = \text{spotrente}$

Durasjon

→ Hvor lenge er kapitalen bundet?
 angir effektiv rentelindingsperiode.

$$D = \frac{1}{P_0} \cdot \sum_{t=1}^T t \cdot \frac{CF_t}{(1 + y)^t}$$

Justert durasjon (volatilitet)

→ Hvor mye prisen Δ når vi øker renten med et prosentpoeng

$$D^* = \frac{-D}{1 + y}$$

Durasjonsbasert prisendring

$$\frac{\Delta P}{P} = \frac{-D}{(1 + y)} \cdot \Delta y = D^* \cdot \Delta y$$

Black-Scholes opsjonsprisinde modell

$S_0 = \text{spotpris på underliggende aktivum i dag}$

$S_T = \text{spotpris på underliggende aktivum ved tidspunkt T}$

$$C_0 = S_0 \cdot N(d_1) - K \cdot e^{-r_f \cdot T} \cdot N(d_2)$$

opsjonens deltaværdi

$$d_1 = \frac{\ln\left(\frac{S_0}{K}\right) + r_f \cdot T}{\sigma \cdot \sqrt{T}} + \frac{1}{2} \cdot \sigma \cdot \sqrt{T}$$

$N(d_1) = G(d_1)$
 $N(d_2) = G(d_2)$

$$d_2 = d_1 - \sigma \cdot \sqrt{T}$$

Put-call paritet

$$C_0 - P_0 = S_0 - PV(K)$$

$C_0 = \text{dagens verdi av kjøpsopsjon}$
 $K = \text{kontraktspris}$
 $P_0 = \text{dagens verdi av putopsjon}$

Lagringskostnadshypotesen

$F_T = \text{terminpris for forfall på T}$

$c = \text{lagringskostnad}$

$T = \text{tid til forfall (andel av år)}$

$$F_T = S_0 \cdot (1 + c \cdot T)$$

(Generelt)

$$F_T = S_0 \cdot [1 + (r_f - \text{div}) \cdot T] \quad (\text{Aksjer/aksjeindekser})$$

Forventningshypotesen (terminkontrakter) $F_T = E(S_T)$

① Kjøpekraftsparitet (relativ)

$$\frac{E(s_{\text{NOK/UTL}})}{s_{\text{NOK/UTL}}} = \frac{E(1 + i_{\text{NOK}})}{E(1 + i_{\text{UTL}})}$$

$i = \text{inflasjon}$

② Dekket renteparitet

$$\frac{1 + r_{\text{NOK}}}{1 + r_{\text{UTL}}} = \frac{f_{\text{NOK/UTL}}}{s_{\text{NOK/UTL}}}$$

$f = \text{forwardkurs}$

③ Udekket renteparitet

$$\frac{1 + r_{\text{NOK}}}{1 + r_{\text{UTL}}} = \frac{E(s_{\text{NOK/UTL}})}{s_{\text{NOK/UTL}}}$$

④ Fishereffekten

$$\frac{1 + r_{\text{NOK}}}{1 + r_{\text{UTL}}} = \frac{E(1 + i_{\text{NOK}})}{E(1 + i_{\text{UTL}})}$$

⑤ Forventningshypotesen (valuta)

$$\frac{f_{\text{NOK/UTL}}}{s_{\text{NOK/UTL}}} = \frac{E(s_{\text{NOK/UTL}})}{s_{\text{NOK/UTL}}} \rightarrow f_{\text{NOK/UTL}} = E(s_{\text{NOK/UTL}})$$

Avkastningskrav ved utenlandske investeringer

$$1 + k_{\text{NOK}} = (1 + k_{\text{UTL}}) \cdot \frac{1 + r_{\text{NOK}}}{1 + r_{\text{UTL}}}$$

Lånekostnad ved utenlandske lån

$$\frac{s_{\text{NOK/UTL},1}}{s_{\text{NOK/UTL},0}} \cdot (1 + r_{\text{UTL}}) - 1$$